

Із антології

Микола Костомаров

1. Еллада

Голосно в світі гула твоя чародійная слава,
Змалку героям твоїм привикав дивуватись школяр;
Сльози народів текли на руїни твої; на колінах
Мовчки стояв, глядючи на тебе, заворожений світ.

Шкода слави твоєї, вродлива, красна країно!
Шкода твого Парфенона, шкода театрів твоїх;
Шкода Солонових прав, хитромовних речей Демосфена,
Шкода великої навіть Тімолеона душі.

Ти не спиняла дітей... вони гризлись з собою, як звірі;
Ти все шукала свободи – нікчемная грошей раба!
Ти прославляла війну людоїдну, і в Спарті проклятій
Пан для потіхи пускав злих на ілота собак!

Ти навчала народи втікати до неволі од волі,
Ти зіпсувала найкращий неба восточного дар...
Пам'ять посмертна твоя засліплювала manoю нам очі;
Ми, на тебе глядючи, не бачили самі себе.

2. Давнина

Як то недобре на світі було,
Як світом безкарні боги управляли!
Маїн проворний і хитрий синок,
Всіх покривав – і хапуг, і злодіїв.
Змутить, бувало, чорт знає з чого,
Рід чоловічий Арей-гайдамака, –
Ллються ріками і сльози, і кров
Задля утіхи тих лежнів безсмертних.
Як же задума який Прометей
Розуму світлом прогнати темноту –
Зцапають зараз боги молодця
Та й оддадуть на поталу шулікам.
В той час Юпітер як хоче гуля:

Дощ золотий розсипає дівчатам
Чи перекинеться білим бичком –
Скаче, мичить, борікає рогами;
Люди ж, на штуки такі дивлячись,
Голови мовчки побожно схиляють.
"Істинно, – кажуть, – не віл се, а Бог..."

А Прометея нового немає...